

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-15879/2013-ERU

V Praze dne 16. prosince 2013

Č. j. 15879-3/2013-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vedeném pod sp. zn. KO-15879/2013-ERU s účastníkem řízení, kterým je společnost **AQUASYS spol. s r. o.**, se sídlem Žďár nad Sázavou, Jamská 2488/65, PSČ: 591 01, IČ: 25344447, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost **AQUASYS spol. s r. o.**, se sídlem Žďár nad Sázavou, Jamská 2488/65, PSČ: 591 01, IČ: 25344447, se tím, že v rozporu s § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděl dne 12. června 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Kadov u Sněžného, u domu č. p. 1, zemní práce v souvislosti se stavbou vodního díla „Splašková kanalizace a ČOV v obci Kadov“, kdy při ručním výkopu sondy a následném odebrání vykopané hlíny a kamení z prostoru sondy lžící bagru CAT 32 LB došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 63, a tím k poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu, **dopustil spáchání správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení, společnosti **AQUASYS spol. s r. o.**, se sídlem Žďár nad Sázavou, Jamská 2488/65, PSČ: 591 01, IČ: 25344447, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 10 000 Kč** (slovy: deset tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ: 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 17513.

III. Podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníku

řízení, společnosti AQUASYS spol. s r. o., se sídlem Žďár nad Sázavou, Jamská 2488/65, PSČ: 591 01, IČ: 25344447, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ: 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 17513.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 16. září 2013 zahájil Úřad podle § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, kontrolu ve věci poškození středotlakého plynovodu PE d 63 dne 12. června 2013 v katastrálním území Kadov u Sněžného, u domu č. p. 1. V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě kterých vyhotovil dne 21. října 2013 Protokol č. [REDAKCE], č. j. [REDAKCE]. Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. [REDAKCE] dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustila společnost AQUASYS spol. s r. o., se sídlem Žďár nad Sázavou, Jamská 2488/65, PSČ: 591 01, IČ: 25344447 (dále jen „účastník řízení“), přičemž i ostatní skutečnosti byly dostatečně zjištěny, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání příkazu.

II. Kontrolní zjištění

Při kontrole bylo zjištěno, že stavební činnost zhotovitele stavby, kterým byl účastník řízení, byla realizována na základě stavebního povolení vydaného Městským úřadem Nové Město na Moravě, odborem stavebním a životního prostředí, č. j. [REDAKCE], ze dne 16. prosince 2011. Obec Kadov v postavení investora uzavřela dne 12. ledna 2012 s účastníkem řízení smlouvou o dílo č. AQS 01/2012. Dne 20. dubna 2012 byl mezi uvedenými stranami sepsán Zápis o předání staveniště a účastníkovi řízení byla předána příslušná projektová dokumentace.

Kontrolní orgán zjistil, že dne 29. května 2013 bylo provedeno přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu.

Dne 12. června 2013 prováděl účastník řízení v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Kadov u Sněžného, u domu č. p. 1, zemní práce v souvislosti se stavbou vodního díla „Splašková kanalizace a ČOV v obci Kadov“, při kterých došlo při výkopu sondy pro zjištění přesné polohy plynárenského zařízení k poškození středotlakého plynovodu PE d 63. Při výkopu sondy byla z prostoru sondy lžící zemního stroje odebírána

vykopaná hlína a kamení, když se lžíce stroje zachytila o kámen, který následně poškodil dosud neodkrytý středotlaký plynovod PE d 63. V místě poškození se středotlaký plynovod nacházel v kamenitém terénu, nebyl uložen v chráničce ani nebyl obsypán pískem, a nenacházela se nad ním ani výstražná fólie.

Vzniklé poškození středotlakého plynovodu bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku tohoto poškození došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a Protokol o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] k úniku plynu do ovzduší o objemu 24 m³ v délce trvání 15 minut. Současně byla přerušena dodávka plynu čtyřem konečným zákazníkům. Veškeré náklady spojené s opravou středotlakého plynovodu a únikem zemního plynu uhradil účastník řízení beze zbytku.

III. Popis skutkového stavu věci

Podle podkladů založených ve správním spisu, konkrétně stavebního povolení vydaného Městským úřadem Nové Město na Moravě, odborem stavebním a životního prostředí, č. j. [REDAKCE], ze dne 16. prosince 2011, pro stavbu vodního díla „Splásková kanalizace a ČOV v obci Kadov“, prováděl účastník řízení práce na povolené stavbě.

Obec Kadov v postavení investora uzavřela dne 12. ledna 2012 s účastníkem řízení smlouvu o dílo č. AQS 01/2012. Dne 20. dubna 2012 byl mezi uvedenými stranami sepsán Zápis o předání staveniště a účastníkovi řízení byla předána příslušná projektová dokumentace.

Účastník řízení požádal před zahájením prací o přesné vytyčení plynárenského zařízení v terénu, které bylo provedeno hledačem typu RD 4000 dne 29. května 2013 společností Jihomoravská plynárenská, a.s., o čemž svědčí Protokol o vytyčení plynárenského zařízení z téhož dne. Vedení plynárenského zařízení bylo v terénu vyznačeno barvou.

Dne 12. června 2013 prováděl účastník řízení v katastrálním území Kadov u Sněžného, u domu č. p. 1, zemní práce, při kterých došlo při výkopu sondy pro zjištění přesné polohy plynárenského zařízení k poškození středotlakého plynovodu PE d 63. Při výkopu sondy byla z prostoru sondy lžící bagru CAT 32 LB odebírána vykopaná hlína a kamení, když se lžíce stroje zachytila o kámen, který následně poškodil dosud neodkrytý středotlaký plynovod. Středotlaký plynovod se nacházel v kamenitém terénu, nebyl uložen v chráničce ani nebyl obsypán pískem, a nenacházela se nad ním ani výstražná fólie.

V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkovém množství přibližně 24 m³ po dobu 15 minut. Současně byla přerušena dodávka plynu čtyřem konečným zákazníkům.

Vzniklé poškození středotlakého plynovodu bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, společnosti Jihomoravská plynárenská, a.s., který o události sepsal Protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] spolu s Protokolem o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení a zajistil jeho následnou opravu.

Dne 4. července 2013 vystavila společnost JMP Net, s.r.o., účastníkovi řízení fakturu, ve které mu vyúčtovala náhradu škody ve výši 13 010,50 Kč. Vzniklou škodu účastník řízení prokazatelně uhradil beze zbytku.

IV. Právní hodnocení

Správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8 až 10 nebo § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení tak představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu, a to tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s použitím odkazu na § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona, poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, který prováděl dne 12. června 2013 s využitím strojního mechanismu zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

Důsledkem poškození plynárenského zařízení byl podle provozovatele distribuční soustavy únik zemního plynu do ovzduší po dobu 15 minut a objemu 24 m³, přičemž dodávka zemního plynu byla přerušena čtyřem koncovým zákazníkům.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí

u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníkovi řízení prokazatelně známa z protokolárně předaného obvodu specifikovaného staveniště a příslušné projektové dokumentace. Přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo správcem plynárenského zařízení prokazatelně provedeno barvou na osu potrubí, o čemž svědčí Protokol o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 29. května 2013 spolu s písemným vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Účastník řízení si byl tedy plně vědom, že provádí zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení.

Přesto však došlo jeho jednáním v důsledku provádění prací pomocí zemního stroje k poškození plynárenského zařízení. Lze proto konstatovat, že účastník řízení svým postupem porušil zákaz poškození plynárenského zařízení při provádění jakýchkoliv činností v ochranném pásmu či mimo ně podle § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona prováděl dne 12. června 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Kadov u Sněžného, u domu č. p. 1, zemní práce v souvislosti se stavbou vodního díla „Splašková kanalizace a ČOV v obci Kadov“, kdy při výkopu sondy a následném odebrání vykopané hlíny a kamení z prostoru sondy lžící bagru CAT 32 LB došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 63, a tím došlo k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn.: 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti,

stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení a způsobil únik zemního plynu a přerušeni dodávky plynu do 4 odběrných míst. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou nebezpečnost jeho jednání spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně s maximální opatrností a v souladu s podmínkami stanovenými podle § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá a účastník řízení existenci takových okolností ani netvrdil.

Lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

V. Uložení pokuty

Za správní delikt podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správní deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat podle § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Při hodnocení způsobu spáchání správního deliktu, jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl správní delikt spáchán, je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci. V řízení bylo zjištěno, že plynárenské zařízení bylo před zahájením prací vytyčeno barvou v terénu, a tudíž byli zaměstnanci účastníka řízení seznámeni s jeho polohou a s tím, že práce jsou prováděny v ochranném pásmu. Takový postup účastníka řízení lze vyhodnotit

tak, že způsob spáchání správního deliktu, a rovněž okolnosti, za kterých byl spáchán, je třeba považovat za okolnosti, které závažnost správního deliktu snižují.

Správní orgán přihlédl rovněž ke skutečnosti, že se plynovod nacházel v kamenitém terénu, nebyl uložen v chrániče ani nebyl obsypán pískem, a nenacházela se nad ním ani výstražná fólie, a ke skutečnosti, že byla vzniklá škoda účastníkem řízení uhrazena v plné výši, přičemž obě tyto skutečnosti vyhodnotil správní orgán jakožto polehčující okolnosti.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníku řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod PE d 63, přičemž došlo k úniku zemního plynu v celkové hodnotě 24 m³ a také k přerušení dodávky čtyřem odběratelům. Tyto údaje vypovídají o relativně nízké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení svým jednáním narušil, a správní orgán k této skutečnosti při stanovení výše pokuty přihlédl jako k polehčující okolnosti.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové délce trvání pouze po dobu 15 minut. Tuto skutečnost však nemohl účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Energetického regulačního úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu ve výši 10 000 Kč, tj. u spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany. Pokuta ve výši 10 000 Kč tyto požadavky splňuje.

Po zvážení všech okolností ve smyslu § 91d odst. 2 energetického zákona byla výše sankce stanovena na částku 10 000 Kč tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. při samém dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Včasným podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje. Příkaz, proti němuž nebude podán odpor v uvedené zákonné lhůtě, se stává pravomocným v souladu s tímž ustanovením.

Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Ing. Petr Novotný, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly